

An aerial photograph of a golf course. A large, dark blue pond is the central feature, with a small white structure in the middle. The golf course is surrounded by dense forests with trees in various shades of green and yellow, suggesting an autumn setting. A winding path or road is visible on the right side of the image.

Majanduslik spetsialiseerumine Läänemere regioonis

Marek Tiits

Balti Uuringute Instituut &
Eesti Teaduste Akadeemia

- Ettevõtja jaoks pidev panustamine uutele tegevustele, varasemate järk-järguline lõpetamine enesestmõistetav
- Riigid läbi ajaloo majanduse struktuursete muutustega üsna sageli hädas olnud; edukad need, kel majanduse kaasajastamine kas sihiteadlikult või juhuse läbi õnneks läinud

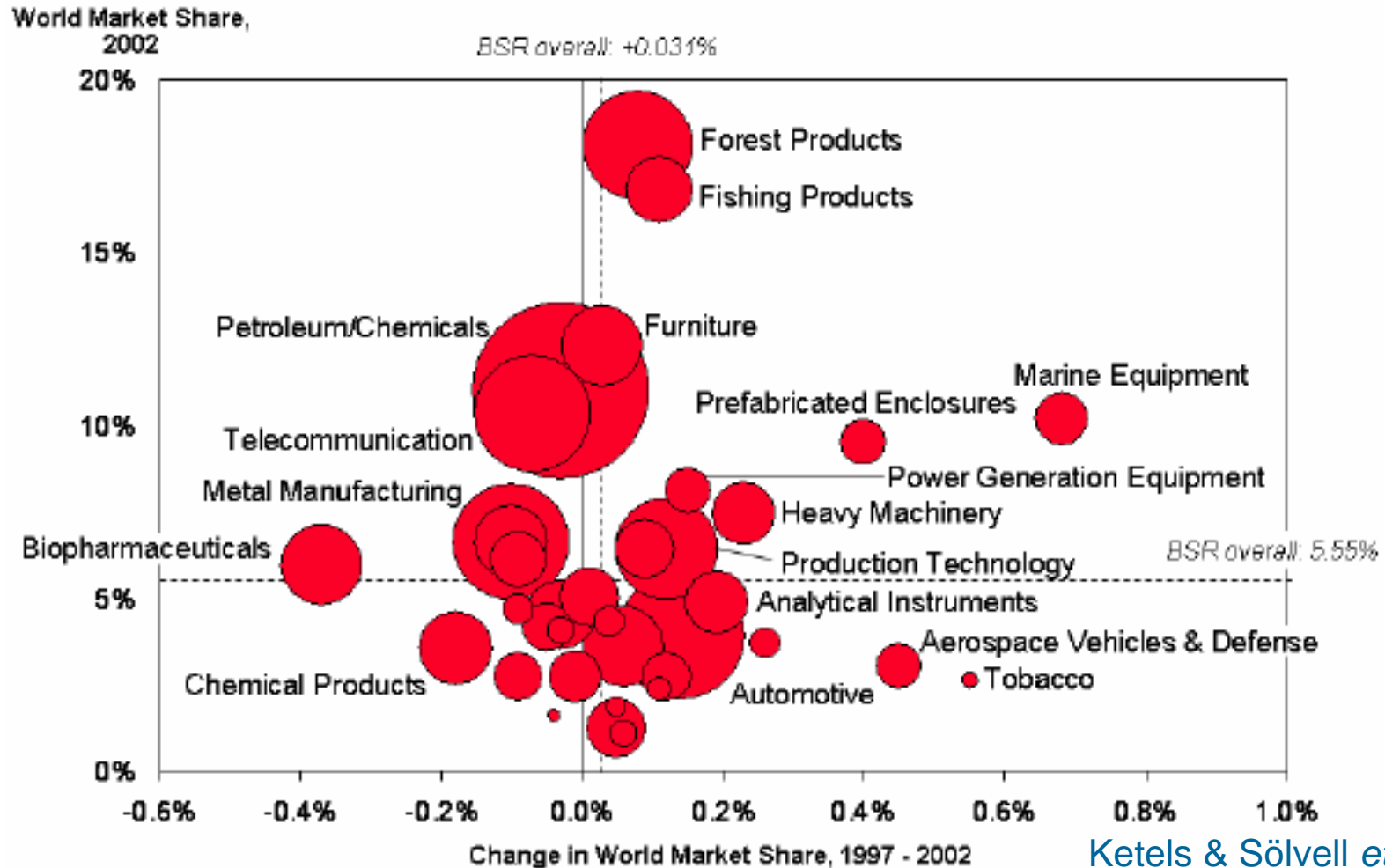

Arengustrateegiad 1990ndatel

- Eesti & Läti: šokiteraapia
- Leedu & Poola: majanduse järkjärguline restruktureerimine, riik siiski suhteliselt passiivne
- Soome: riigi aktiivne tugi tööstuse / majanduse struktuuri kaasajastamisele (Nokia!)
- Rootsi: Rahvusvahelised korporatsioonid domineerivad strateegia kujundamisel; väldivad suuremaid muutusi
- Taani: Majanduses domineerivad väikesed ja keskmised ettevõtted, riigi tugi traditsiooniliste valdkondade suurema lisandväärtusega segmentidesse liikumiseks (disain, aga ka meditsiiniseadmed, jmt)

Läänemere regiooni rahvusvaheline spetsialiseerumine

Spetsialiseerumine Läänemere regioonis

Norra:
IT ja elektroonikatööstus
kalandus
nafta ja gaas
tervishoid
paberi- ja trükitööstus
merendus

Soome:
IT ja elektroonikatööstus
puidu- ja paberitööstus
tervishoid
energia, sh. taastuvenergia
tootmine
metall ja masinaehitus

Loode-Venemaa:
nafta ja gaasi eksport,
energiatootmine
puidutööstus
metall ja masinaehitus
(energiatehnoloogia,
meresõidukid)
toiduainetetööstus
IT ja elektroonikatööstus

Eesti:
IT ja elektroonikatööstus
puidu-, mööbli- ja trükitööstus
kütuse transiit
põlevkivienergeetika ja elektri tootmine

Taanis:
IT ja elektroonikatööstus
tervishoid, meditsiintechnoloogia
toiduainetetööstus (liha) energia
tootmine
mööbli disain ja tootmine
merendus ja transport

Rootsi:
IT ja elektroonikatööstus
puidu- ja paberitööstus
tervishoid, medikamendid
toiduainetetööstus
autode ja autoosade tootmine

Läti:
puidu- ja mööblitööstus
toiduainete tööstus
tekstiilitööstus

Leedu:
nafta- ja keemiatööstus
masinaehitus (raudteevagunid)
laevaehitus

Poola:
transpordivahendite tootmine
(autoosad, meresõidukid,
diiselmootorid)
puidu- ja mööblitööstus

Made in Estonia, 2005

Suhteline kaubandusbilanss

- Põhjamaad ja Saksamaa
 - Masinad ja transpordivahendid
 - Muu tööstustoodang
- Balti riigid, Poola, Venemaa
 - Toiduained
 - Toore
 - Mineraalkütus

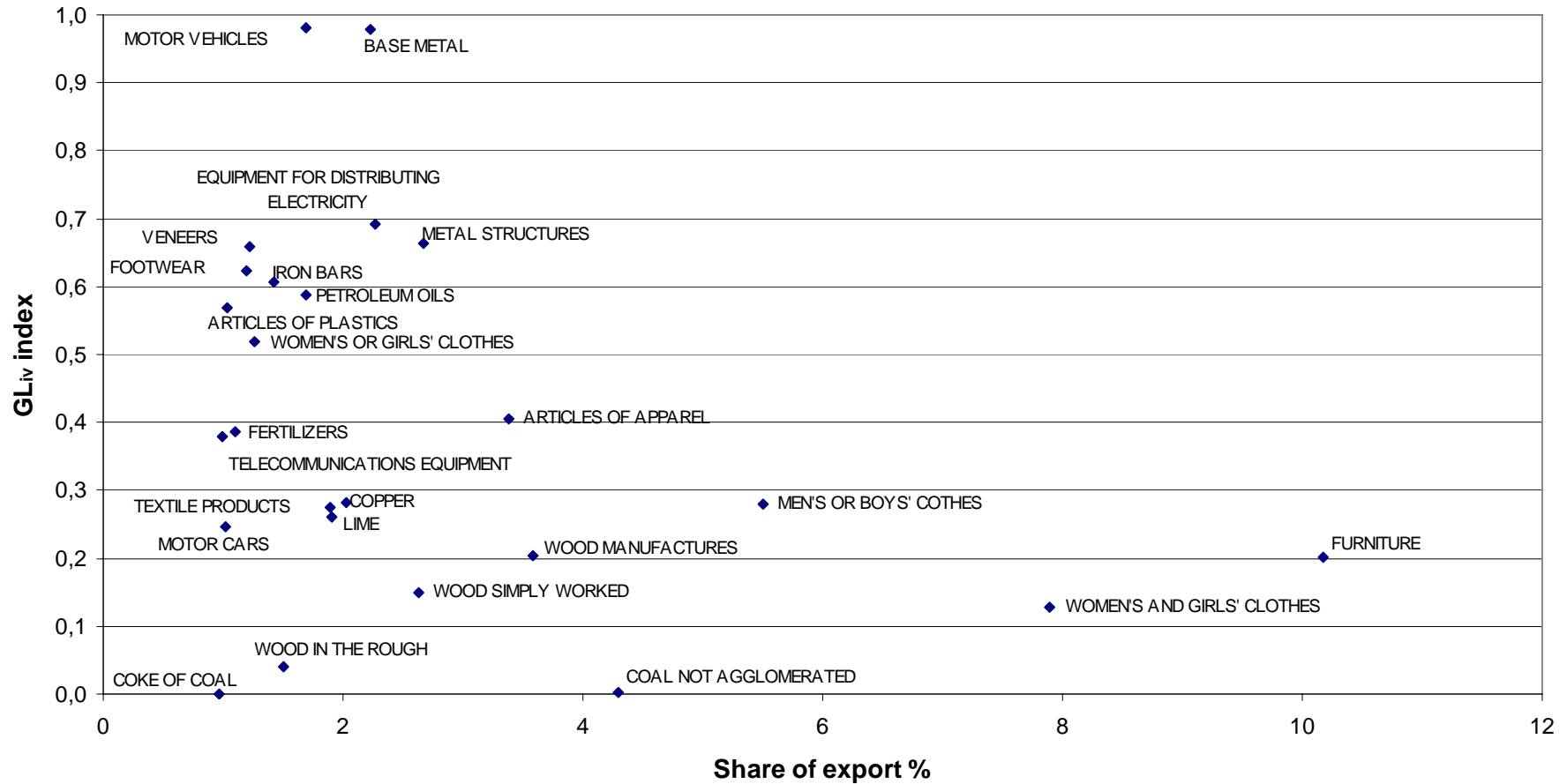

Tööstusharusisene kaubavahetus

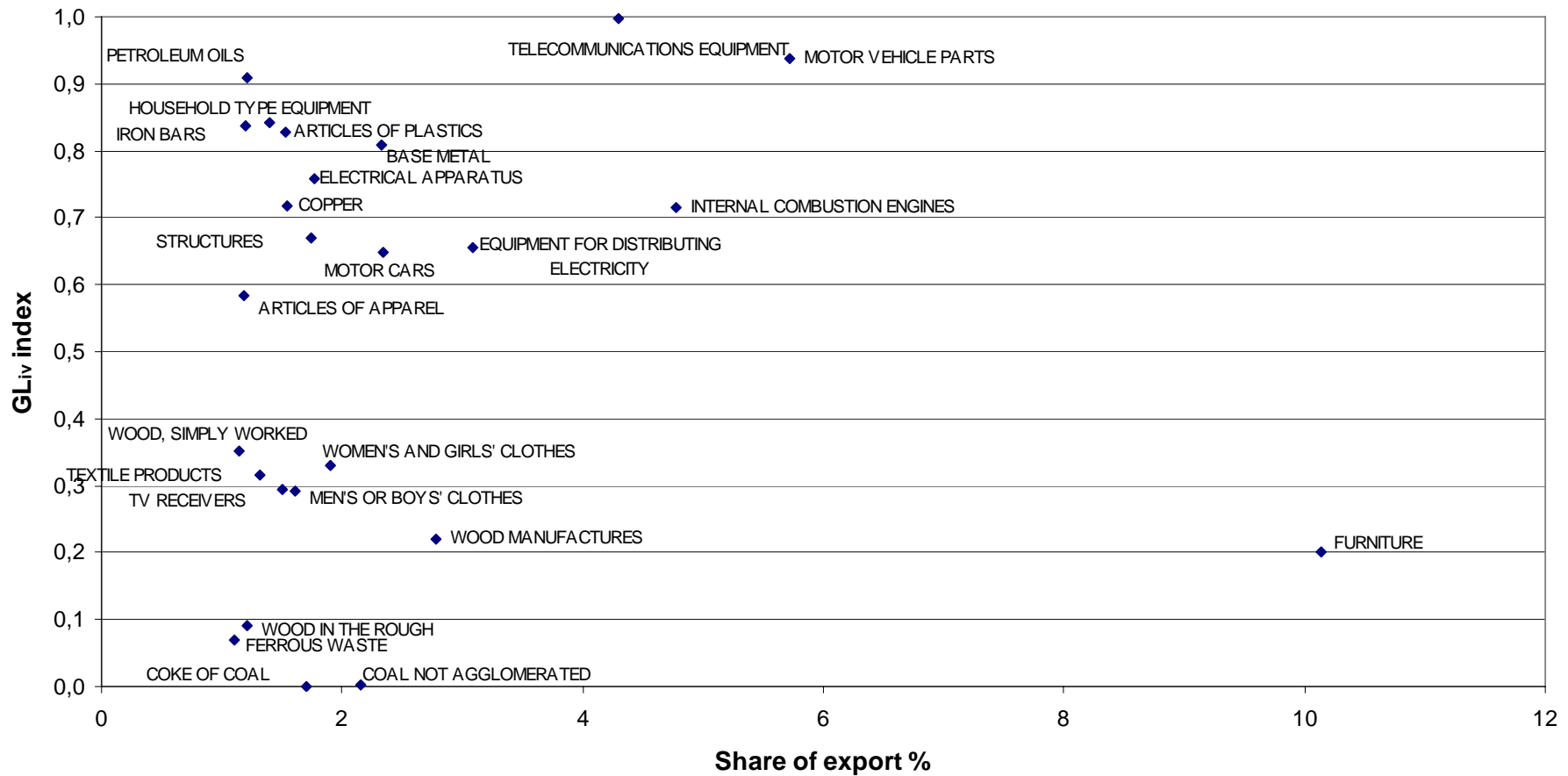
- Kaks riikide gruppi
 - Soome, Rootsi, Taani, Saksamaa
 - Eesti, Läti, Leedu, Poola
- Orienteeruvalt $\frac{1}{2}$ kaubavahetusest tööstusharusisene ehk leiab aset piiriülestes majandusklastrites

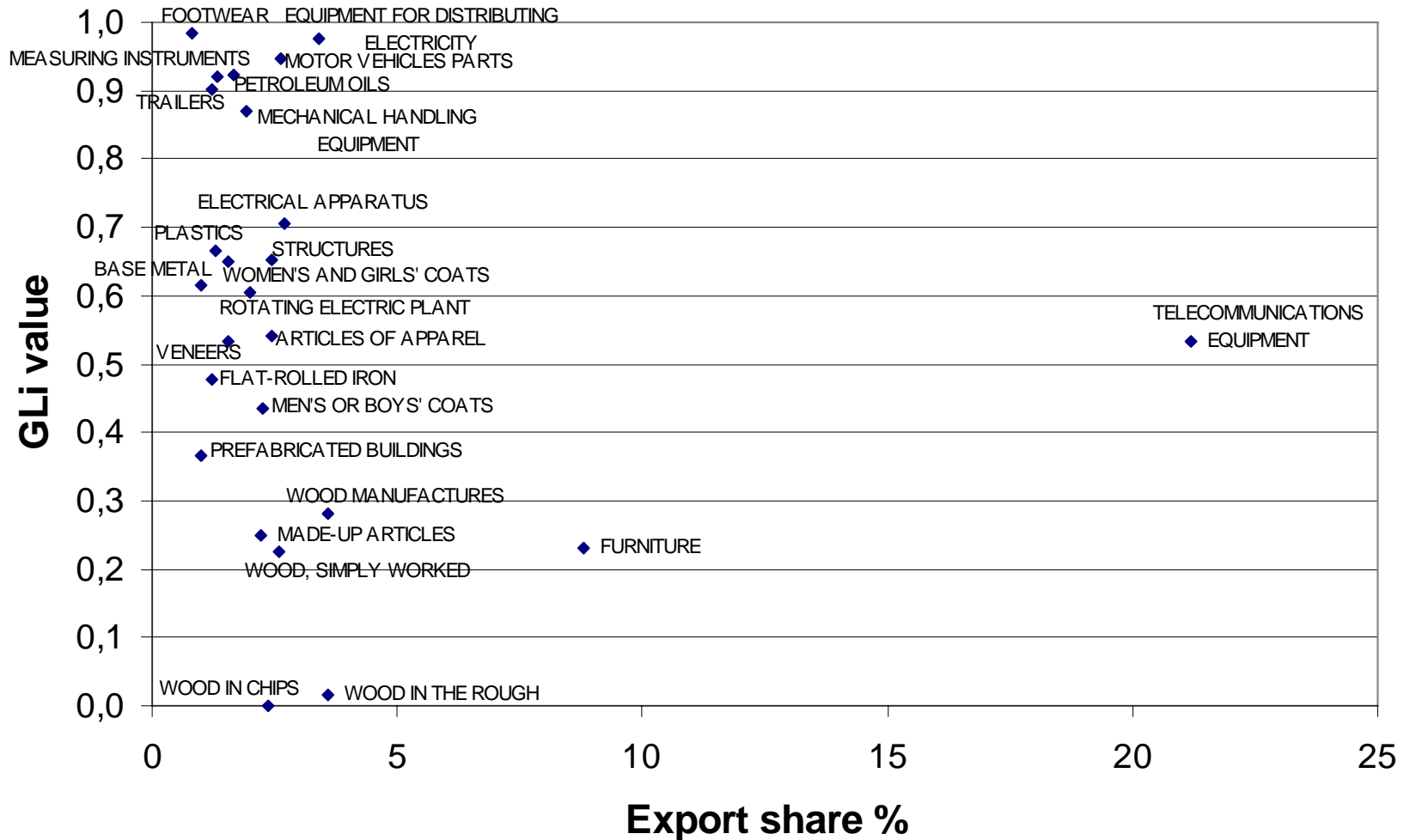
E-BSR – W-BSR IIT 1996

E-BSR – W-BSR IIT 2004

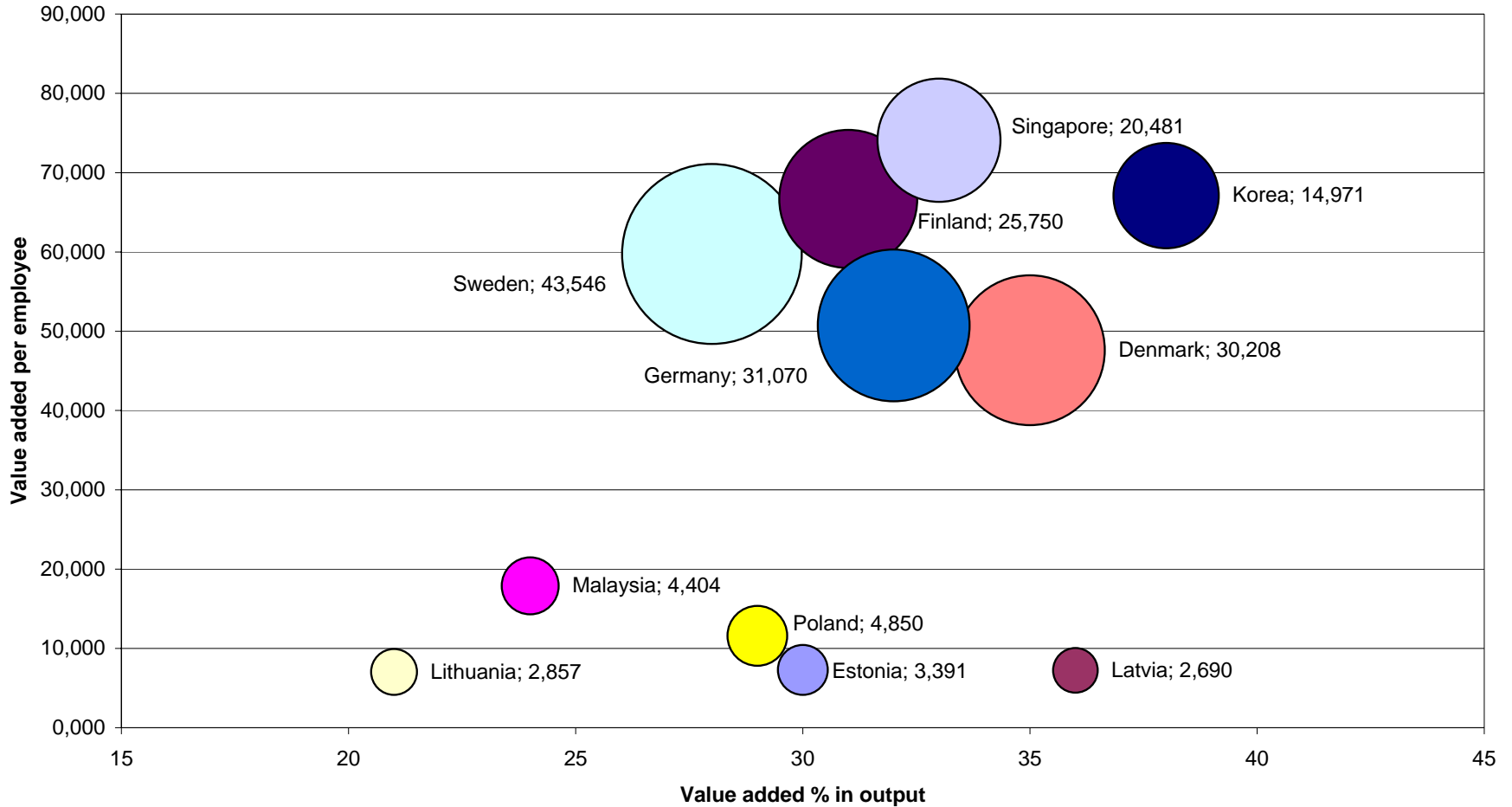

Eesti W-BSR 2004

Globaalne konkurentsituatsioon

Bubble size denotes wages per employee

Finantsturud *versus* reaalmajandus

- Globaalse finantssüsteemi tasakaalustamatus
 - Majandusseisak rikastes riikides → investeerimisbuum 'arenevatel turgudel' & FIRE-sektori plahvatuslik kasv
 - USA võlakoormus; Aasia välisvaluuta reserve kiire kasv
- Majandustegevuste globaalne ümberpaiknemine
 - Tootmise ümberpaigutamine Ida-Euroopasse, Kaug-Idasse, Lõuna-Aafrikasse jm
 - Aasia (Hiina!) süstemaatilised investeeringud USA ja Lääne-Euroopa tööstusettevõtete ülevõtmisesse.

